

SEKÜLERLEŞME TOPLUMSAL CİNSİYET VE BEDEN

Din Kadını Erkeğe, Erkek Dini Kadına Emanet Eder!

Harun TUNÇ

© Copyright 2022

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş.'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

Bu kitap “Türk Toplumunda Sekülerleşme ve Toplumsal Cinsiyet: Beden Odaklı Gündelik Yaşam Pratikleri Üzerine Bir Araştırma” adlı doktora tezinden üretilmiştir

ISBN

978-625-8399-18-9

Kitap Adı

Sekülerleşme Toplumsal Cinsiyet ve Beden

Yazar

Harun TUNÇ

ORCID iD: 0000-0002-2268-9756

Yayın Koordinatörü

Yasin DİLMEN

Sayfa ve Kapak Tasarımı

Akademisyen Dizgi Ünitesi

Yayıncı Sertifika No

47518

Baskı ve Cilt

Vadi Matbaacılık

Bisac Code

SOC000000

DOI

10.37609/akya.1326

GENEL DAĞITIM
Akademisyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A Yenışehir / Ankara

Tel: 0312 431 16 33

siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

ÖNSÖZ

Geçmişleri daha geriye götürebilir kaydıyla “sekülerleşme” sosyolojinin ilk dönemlerinden itibaren “toplumsal cinsiyet” ise 1970’li yıllardan itibaren sosyal bilimlerin gözde kavramlarıdır. Türk toplumunda bu iki konu üzerinde hala bilimsel çalışmalara ihtiyaç duyulduğu açıktır. Hem sekülerleşmenin bir süreci ifade etmesi ve Türk toplumunun gündemine kavram olarak geç girmesi hem de toplumsal cinsiyetin toplumsal yapılanmada her defasında yeniden üretilmesi ve yapılandırılması bu ihtiyacı dinamik tutmaktadır. Dolayısıyla Türk toplumunda sekülerleşme ve toplumsal cinsiyet olgularının ayrı ayrı ele alındığı ve ele alınmaya devam edileceği aşikârdır. Ancak bu iki olgunun birlikte ele alınması Türkçe literatürde pek ilgi görmemiştir. Bu sebeple, kıyafet, bedensel estetik, kozmetik ve makyaj, takı, tokalaşma, bekaret, kürtaj, masaj gibi gündelik bedensel pratikler üzerinden farklı kesimlerin toplumsal cinsiyet yaklaşımlarını anlamaya ve değerlendirmeye çalışan bir araştırmaya ihtiyaç duyulmuş ve elinizdeki eser ortaya çıkmıştır.

Bu araştırmada beden odaklı gündelik hayat bağlamında toplumsal cinsiyetin dinî ve seküler yüzü irdelenmeye çalışılırken diğer yandan modernleşme, sekülerleşme ve din gibi kavramlar bağlamında kadınların ve erkeklerin nasıl konumlan(dırıl)dığı sorgulanmaya çalışılmaktadır. Araştırmanın genel çerçevesi “dinsel/leşme, seküler/leşme, toplumsal cinsiyet, beden, tüketim, gündelik hayat” kavramlarından oluşmaktadır.

Bu çalışmanın hazırlanmasında en başta benim için her zaman bir danışmandan daha fazlası olan, hayatıma etki eden insanlar içinde ilk sıralarda gelen Prof. Dr. M. Ali Kirman’a müteşekkirdiğimi belirtmek isterim. Eserlerinin başucumda olması, çalıştığım konular itibariyle cesaret kaynağım olması bir tarafa özellikle duruşuyla da ayrıca hayranı olduğum Dr. Hidayet Şefkatli Tuksal hocama saygı ve teşekkürlerimi sunar, bu çalışma için lütufta bulunarak beni onurlandırdığı için de teşekkür etmek isterim. Gerek din sosyolojisi alanında gerek hayatın başka alanlarında, ilham kaynaklarımdan biri olan Prof. Dr. H. Ezber Bodur’a teşekkür ederim. Doktora sürecim ile daha yakından tanıma fırsatı bulduğum ve birçok yönden bana katkılar sunmuş olan Prof. Dr. Abdullah Özbolat’a teşekkürlerimi sunarım. Araştırmanın sahadaki

- Önsöz

katılımcılarına da teşekkürlerimi sunar, geleceklerinin sağlık ve mutluluk dolu olmasını dilerim.

Ayrıca bu araştırmanın SDK-2019-11321 proje kodu ile Çukurova Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Birimi tarafından desteklendiğini teşekkürlerim ile burada belirtmek isterim.

Harun TUNÇ

TAKDİM

Elinizde tuttuğunuz bu kitapta, modern zamanların en önemli tartışma konuları olan sekülerlik/ sekülerleşme, toplumsal cinsiyet ve beden kavramsallaştırmaları üzerine, hem literatürde oluşan/biriken teorik bilgi ve tartışmaları, hem de bunun günümüz Türkiye’sindeki tezahürlerine ışık tutan bir araştırmanın bulguları ışığında ortaya çıkan sonuçları ve değerlendirmeleri okuyacaksınız. Değerli araştırmacı/ akademisyen Harun Tunç kariyerinin başlangıcından itibaren, ülkemizdeki ilahiyatçı erkek araştırmacıların pek de iltifat etmediği “toplumsal cinsiyet” alanındaki araştırma ve teorik tartışmalara dayanan makaleleriyle temayüz etti. Din sosyolojisi bağlamında “kadın dindarlığı”nın sıklıkla ama birbirine benzer sıklıkta çalışılmasına karşın bu konunun hakkını veren çalışmalara imza atması, kadın konusunda söylenmiş ve söylenecek her şeyi bildiğini varsayan ve toplumsal cinsiyet kavramını eşcinselliğe indirgeyerek lanetli ilan eden bir “çokbilmişler” vasatında gerçekten tebrik edilmesi gereken bir cesarettir; zira, kendisinin erkek ve ilahiyatçı bir birey olmasının, çalıştığı alanla ilgili en iyi niyetli tanımlamayla “hafifseme” anlamına gelecek tavırlarla karşılaşılmasına yol açtığını tahmin etmek için kahin olmaya gerek yok.

Her toplumda kimi durumlarda gayet belirgin bir tarzda ortada olan, kimi durumlarda ise belli belirsiz kendini hissettiren bir “toplumsal cinsiyet rejimi”nin işlemekte olduğu bilinen bir gerçektir. Gerek modernleşme ve sekülerleşme süreçleri gerekse yeniden ortaya çıkan dindarlaşma hareketleri bu toplumsal cinsiyet rejimi ile sıkı sıkıya ilişkilidir. Harun Tunç bu kitabında, genellikle birbirine karşıtmış gibi kurgulanan dindar ve seküler kesimlerde yer alan insanların beden ve toplumsal cinsiyet üzerinden yaklaşımlarındaki benzerlik ve farklılıklarını ortaya koymaktadır. Araştırmada ele alınan kıyafet, dövme, saç sakal estetiği, makyaj ve takı gibi cinsiyetli olma halleriyle yakından ilişkili popüler pratiklerin yanı sıra; tokalaşma, bekalet, kürtaj ve cinsiyetlerin benzeşme/ayrışması gibi gelenek ve dinle bir şekilde bağlantılı tutum ve davranışlarda, seküler ve dindar insanların ayrıştığı yerler olmasına karşın pek çok ortak tutum ve anlayışta buluştukları da gözlenmektedir. Bu ortaklıklar mevcut toplumsal cinsiyet rejiminin herkesi bir şekilde etkilediğini gösterirken, “zamanın ruhunun” da boş durmadığını, keskinlikleri törpüleyerek, olmazları oldurarak dönüştürücü gücünü sergilediğini kanıtlamaktadır.

- Takdim

Son olarak, Harun Tunç'un günümüzde kadın erkek dindarlığının durumuna dair veciz bir saptamasını ifade eden ve kitapta "Din Kadını Erkeğe, Erkek Dini Kadına Emanet Eder!" başlığı altında serimlenen tespitlerinin önemine dikkat çekmek istiyorum. Bu dünyaya kendi varoluş tecrübesini yaşamak için gelen ancak bir türlü kendilerine kendi hikayelerinin başrol oyuncusu olma fırsatı verilmeyen kadınların ve zulmetmeyi büyük bir günah sayan erkeklerin bu tespitlerden ilham alacaklarına inanıyorum.

Kitabın din sosyolojisi camiasında hak ettiği ilgiyi göreceğine ve faydalı tartışmalara vesile olacağına inanıyorum. Emekleri için araştırmacıya teşekkür ederken, başarılarının devamını diliyorum.

Hidayet ŞEFKATLİ TUKSAL

Hayatıma neşe serpererek ruhumu onaran zarif oğlum Bilge Kaan'a...

KISALTMALAR

akt. : Aktaran

bkz. : Bakınız

Çev. : Çeviren

DSÖ: Dünya Sağlık Örgütü

Ed. : Editör

örn. : Örneğin

s. : Sayfa

t.y. : Tarih yok

Tüik: Türkiye İstatistik Kurumu

vb. : Ve benzeri

vd. : Ve diğerleri

vs. : Ve saire

yy. : Yüzyıl

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ: KONU AMAÇ YÖNTEM	1
BÖLÜM 1	
1. Dinsel/leşme ve Seküler/leşme İlişkisi.....	13
1.1. Dinsel/leşme ve Seküler/leşme İlişkisi	13
1.2. Feminizm Hareketi	24
1.3. Toplumsal Cinsiyet Yaklaşımları.....	30
1.3.1. Modern/Klasik Toplumsal Cinsiyet Tartışmaları.....	34
1.3.1.1. Toplumsal Cinsiyet Rol, Kalıp ve Kimlikleri: Cinsiyetçilik	36
1.3.1.2. Toplumsal Cinsiyet İlişkilerinde İş Bölümü-Çatışma: Eşitsizlik	40
1.3.1.2.1. Ataerki ve Kadın Ayrımcılığı.....	43
1.3.1.3. Toplumsal Cinsiyet Tartışmalarında Erkeklik Boyutu.....	46
1.3.1.3.1. Ataerki ve Erkeklik	49
1.3.1.4. Türk Modernleşmesinin Cinsiyeti	52
1.3.1.5. Güncel Verilerle Toplumsal Cinsiyet Eşit(siz)liği	57
1.3.1.6. Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Herkes İçindir [Derken?].....	63
1.3.2. Postmodern/Yeni Toplumsal Cinsiyet Tartışmaları	69
1.3.2.1. Cinsiyetin de İnfaz Edilmesi.....	72
1.3.2.2. Kuir Nedir? Kuir ve Feminizm Flörtü, Kesişimler, Eleştiriler	74
1.4. Toplumsal Cinsiyete Dinî ve Seküler Bakışlar.....	80
1.5. Toplumsal Cinsiyet ve Beden.....	88
1.6. Seküler/leşme ve Dinsel/leşme Arasında Beden.....	94
1.6.1. "Cinsiyetsiz Toplum" Tartışmaları.....	98
1.7. Toplumsal Cinsiyet ve Tüketim	105

BÖLÜM 2

2. Kıyafet	113
2.1. Kıyafet.....	113
2.1.1. Kıyafet ekiřtirmesine Karşı Feminen Tavır	117
2.1.2. Kıyafet Farklılığı: “Kadın Eteęi” Olduęu Sürece.	125
2.1.3. Renklerin Cinsiyet(siz)lendirilmesi: Kadına Mavi Her Türlü Gider, Erkek Pembe Giymese de Olur.	129
2.2. Bedensel Estetik.....	135
2.2.1. Dinsel Yönu Kaybolup Cinsiyetli/i Yönu Devam Eden Pratik: Dövmeye.....	137
2.2.2. Kuaför Pratikleri: Cinsiyetli Sa, Sekülerleşen Sakal, Kadından Geri Kalmayan Erkek	142
2.2.3. Zarüri Sağlık, Keyfi Estetik: Sağlıkta Ayıp Olmaz, Keyfilikte Ayıp Olur	149
2.3. Kozmetik ve Makyaj.....	152
2.3.1. Bakımlı Erkek Güzel Kadın Kozmetikteki Haram Maddeye Bakmaz	155
2.3.2. Diřillięini Koruyan Makyaj: Kırmızı Ruj Olduęu Sürece.	159
2.3.3. Baskın Gelenek: Erkeklerin Sürme ekememesi.....	163
2.4. Takı.....	166
2.4.1. Altın ve Gümüş Arasındaki Ara Form: “Alyans”.....	166
2.4.2. Erkeğin “Küçük Küpe”si: Cinsiyet Farklılığının Yinelenmesi	169
2.5. Tokalaşma: Dünyevî Ellerimiz Mahrem Yüzümüz.....	173
2.6. Bekâret: Eşit Sorumlulukçu Din, ifte Standartı Toplum	178
2.7. Kürtaj: Cinayet, Hak, Özgürlük, Vicdan, İntihar Arasında.....	183
2.8. Masaj: Cinsiyetlendirilen Masajdan Cinsiyeti Masaja	189
2.9. Benzeř(me)me Hadisi Üzerine	193
2.10. Bir [Toplumsal] Cinsiyet Tipolojisi Denemesi	198
2.11. Din Kadını Erkeğe, Erkek Dini Kadına Emanet Eder!.....	202
Sonuç	209
Kaynaklar	217
Ekler	233

KAYNAKLAR

- Adak, S. (2016). Siyaset ve Toplumsal Cinsiyet. F. Saygılıgil (Ed.) içinde, *Toplumsal Cinsiyet Tartışmaları* (s. 17-32). Ankara: Dipnot Yayınları.
- Adalı, T., Çavlin, A. ve Berktaş, E. (2015). *2013 Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması: İsteyerek ve Kendiliğinden Düşüklerin Yaygınlığı ve Düşükleri Etkileyen Faktörler*. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü Yayınları.
- Adler, A. (2017). *Eşcinsellik Üzerine*. (K. Şipal, Çev.) İstanbul: Say Yayınları.
- Ağın, B. (2020). *Posthümanizm: Kavram, Kuram, Bilim-Kurgu*. Ankara: Siyasal Kitabevi Yayınları.
- Ahmed, S. (2018). *Feminist Bir Yaşam Sürmek*. (B. S. Aydaş, Çev.) İstanbul: Sel Yayınları.
- Akay, A. (2016). B. Dellsperger, S. Yardımcı ve Ö. Güçlü (Ed.) içinde, *Queer Tahayyül* (s. 335-350). İstanbul: Sel Yayınları.
- Akgül, M. (2012). Modernlik-Modernleşme, Postmodernlik, Sekülerleşme ve Din. İ. Çapcıoğlu ve N. Akyüz (Ed.) içinde, *Din Sosyolojisi* (s. 181-210). Ankara: Grafiker Yayınları.
- Akşit, B., Şentürk, R., Küçükural, Ö. ve Cengiz, K. (2012). *Türkiye’de Dindarlık: Sosyal Gerilimler Ekseninde İnanç ve Yaşam Biçimleri* (2 b.). İstanbul: İletişim Yayınları.
- Aktaş, C. (2016). *Bacıdan Bayana: İslamcı Kadınların Kamusal Alan Tecrübesi* (7 b.). İstanbul: İz Yayınları.
- Aktaş, C. (2018). *Tanzimat’tan 12 Mart’a Kılık-Kıyafet ve İktidar* (4 b.). İstanbul: İz Yayınları.
- Aktay, Y. (2020). İstanbul Sözleşmesi Bağlamında: Yasalar, Yorumları, Uygulamaları ve Etkileri. *Tezkire Dergisi*(74), 11-23.
- Alagöz, N. (2009). Dil ve Cins: Türkçe Atasözlerinde ve Deyimlerde Kadın Üzerine Eğretilmeler ve Toplum-Bilişsel Yapı. *International Journal of Central Asian Studies*(13), 37-48.
- Albayrak, K. (2017). *Dinlerin Rengi Renklerin Dili*. Ankara: Maarif Yayınları.
- Ali, Z. (2014). *İslami Feminizmler* (2 b.). (Ö. Elitez, Çev.) İstanbul: İletişim Yayınları.
- Aliye, F. (2012). *Osmanlı’da Kadın: Cariyelik, Çokeşlilik, Moda* (2 b.). (O. Sakin, Çev.) İstanbul: Ekim Yayınları.

• Kaynaklar

- Altun, F. (2021). Yüzyılın Sağlık Krizi Olarak Kovid-19'un Toplumsal Yaşama ve Kadınların Sosyo-Ekonomik Durumlarına Etkileri. *Marmara Üniversitesi Kadın ve Toplumsal Cinsiyet Araştırmaları Dergisi*, 5(1), 51-73.
- Archer, J. & Lloyd, B. (2002). *Sex and Gender*. New York: Cambridge University Press.
- Atay, T. (2012). *Çin İşi Japon İşi: Cinsiyet ve Cinsellik Üzerine Antropolojik Değıniler*. İstanbul: İletişim Yayınları.
- Attwood, F., Hakim, J., & Winch, A. (2017). Mediated Intimacies: Bodies, Technologies and Relationships. *Journal of Gender Studies*, 26(3), 249-253.
- Ayan, S. (2014). Cinsiyetçılık: Çelişik Duygulu Cinsiyetçılık. *Cumhuriyet Tıp Dergisi*(36), 147-156.
- Badinter, E. (2017). *Kadınlık mı? Annelik mi?* (3 b.). (A. Ekmekçi, Çev.) İstanbul: İletişim Yayınları.
- Badran, M. (2005). Between Secular and Islamic Feminism/s: Reflections on the Middle East and Beyond, *Journal of Middle East Women's Studies*, 1(1), 6-28.
- Badran, M. (2009). *Feminism in Islam: Secular and Religious Convergences*. London: One World Oxford.
- Baird, V. (2019). *Cinsel Çeşitlilik: Yönelimler, Politikalar, Haklar ve İhlaller* (3 b.). (H. Doğan, Çev.) İstanbul: Metis Yayınları.
- Balkıs, P. (2013). *Erkeklerin Kozmetik Tüketimini Etkileyen Temel Değişkenlere Yönelik Bir Araştırma*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Barbarosođlu, F. (2016). *Şov ve Mahrem* (5 b.). İstanbul: Profil Yayınları.
- Barbarosođlu, F. (2017). *İmaj ve Takva* (13 b.). İstanbul: Profil Yayınları.
- Barbarosođlu, F. (2019). *Modernleşme Sürecinde Moda ve Zihniyet* (9 b.). İstanbul: İz Yayınları.
- Barker, M.-J., & Scheele, J. (2018). *Queer: Resimli Bir Tarih*. (U. Özmakas, çev.) Ankara: Dipnot Yayınları.
- Baudrillard, J. (2018). *Tüketim Toplumu: Söylenceleri Yapıları* (11 b.). (N. Tural ve F. Keskin, Çev.) İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Bauer, T. (2020). *Müphemlik Kültürü ve İslâm: Farklı Bir İslâm Tarihi Okuması* (3 b.). (T. Bora, Çev.) İstanbul: İletişim Yayınları.
- Bauman, Z. (1997). *Modernite ve Holocaust*. (S. Sertabibođlu, çev.) İstanbul: Sarmal Yayınları.
- Bauman, Z. (1999). *Çalışma, Tüketıcılık ve Yeni Yoksullar*. (Ü. Öktem, çev.) İstanbul: Sarmal Yayınları.
- Bauman, Z. (2000). *Postmodernlik ve Hoşnutsuzlukları*. (İ. Türkmen, Çev.) İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Bauman, Z. (2003). *Modemlik ve Müphemlik*. (İ. Türkmen, çev.) İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Bauman, Z. (2017). *Akışkan Modernite*. (S. O. Çavuş, Çev.) İstanbul: Can Yayınları.

- Bayer, A. (2015). Sekülerleşme ve Din İlişkisi. M. A. Kirman ve İ. Çapcıoğlu (Ed.) içinde, *Sekülerleşme: Klasik ve Çağdaş Yaklaşımlar* (s. 155-184). Ankara: Otto Yayınları.
- Bayhan, V. (2013). Beden Sosyolojisi ve Toplumsal Cinsiyet. *Doğu Batı*, 16(63), 147-164.
- Beasley, C. (1999). *What is Feminism? : An Introduction to Feminist Theory*, London: Sage Publications.
- Beasley, C. (2005). *Gender & Sexuality: Critical Theories, Critical Thinkers*. London: Sage Publications.
- Berger, P. L. (2011). *Kutsal Şemsiye: Dinin Sosyolojik Teorisinin Ana Unsurları* (4 b.). (A. Coşkun, çev.) İstanbul: Rağbet Yayınları.
- Berktaş, F. (2012a). *Tek Tanrılı Dinler Karşısında Kadın: Hristiyanlıkta ve İslamiyette Kadının Statüsü Üzerine Karşılaştırmalı Bir Yaklaşım* (4 b.). İstanbul: Metis Yayınları.
- Berktaş, F. (2012b). *Tarihin Cinsiyeti* (4 b.). İstanbul: Metis Yayınları.
- Berktaş, F. (2015). Feminist Teoride Beden ve Cinselliğin Toplumsal İnşası. F. Z. Fidan ve D. Alptekin (Ed.) içinde, *Kadın Bedeni ve İstismarı* (s. 13-32). İstanbul: Opsiyon Yayınları.
- Berktaş, F. (2016). Osmanlı-Türk Modernleşmesinin Cinsiyeti. H. Ertin ve M. İ. Özekmekçi (Ed.) içinde, *Nuran Yıldırım Armağan Kitabı: Tıp Tarihinin Peşinde Bir Ömür* (s. 445-470). İstanbul: Betim Yayınları.
- Beyaz, R., Umar, E. K. ve Kılıçarslan, Ş. (2020). Toplumsal Cinsiyet Roller ve Tüketim Kültürü. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 34(4), 1311-1331.
- Bhasin, K. (2003). *Toplumsal Cinsiyet*. (K. Ay, Çev.) İstanbul: Kadın Dayanışma Vakfı Yayınları.
- Bilgiç, A. K. (2020). Türkiye'de Toplumsal Cinsiyet Eşitliğinin Genel Görünümü. S. Demmez (Ed.) içinde, *İktisadi ve İdari Bilimler: Teori, Güncel Araştırmalar ve Yeni Eğilimler/2* (s. 138-174). Cetinje: Ivpe Yayınları.
- Bird, J. (2015). *Din Sosyolojisi Nedir*. (A. Taştan ve M. D. Dereli, Çev.) Antalya: Lotus Yayınları.
- Biricik, A. (2013). 'Erkek Adam' Ezberini Bozmak Üzerine: Türkiye'de Toplumsal Cinsiyet Sisteminin Resmi Söylem Üzerinden Kurgulanması. N. Mutluer (Ed.) içinde, *Cinsiyet Halleri: Türkiye'de Toplumsal Cinsiyetin Kesişim Sınırları* (s. 232-246). İstanbul: Varlık Yayınları.
- Bodur, H. E. (2018). Modern Dünyada Din Sosyolojisi. *Antakiyat*, 1(2), 179-190.
- Bora, A. ve Günal, A. (Ed.). (2011). *90'larda Türkiye'de Feminizm* (4 b.). İstanbul: İletişim Yayınları.
- Bourdieu, P. (2015). *Eril Tahakküm* (2 b.). (B. Yılmaz, Çev.) İstanbul: Bağlam Yayınları.
- Bozok, M. (2009). Feminizmin Erkekler Cephesindeki Yankısı: Erkekler ve Erkeklik Üzerine Eleştirel İncelemeler. *Cogito*(58), 269-284.
- Bozok, M. (2015). Ataerkil ve Cinsiyetçi Erkeklikler, Erkeklik ve Erkekliklerin Eleştirisi, Profeminizm, Ben ve Kendim. A. Akaltun (Ed.) içinde, *Erkekler* (s. 29-38). Ankara: NotaBene Yayınları.

• Kaynaklar

- Braidotti, R. (2018). *İnsan Sonrası* (2 b.). (Ö. Karakaş, Çev.) İstanbul: Kolektif Yayınları.
- Brami, E., & Billon-Spangol, E. (2018a). *Kız Çocuk Hakları Bildirgesi* (2 b.). (B. Uğuz, Çev.) İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Brami, E., & Billon-Spangol, E. (2018b). *Erkek Çocuk Hakları Bildirgesi* (2 b.). (B. Uğuz, Çev.) İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Breton, D. L. (2019). *Bedene Veda* (2 b.). (A. U. Kılıç, Çev.) İstanbul: Sel Yayınları.
- Burr, V. (2012). *Sosyal İnşacılık* (2 b.). (S. Arkonaç, Çev.) Ankara: Nobel Yayınları.
- Butler, J. (2014a). *Cinsiyet Belası: Feminizm ve Kimliğin Altüst Edilmesi* (4 b.). (B. Ertür, Çev.) İstanbul: Metis Yayınları. [İngilizcesi için bkz. Butler, J. (1999). *Gender Trouble: Feminism and the Subversion of Identity*. New York and London: Routledge Publication].
- Butler, J. (2014b). *Bela Bedenler*. (C. Çakırlar ve Z. Talay, Çev.) İstanbul: Pinhan Yayınları.
- Canatan, K. (Ed.). (2016). *Beden Sosyolojisi* (3 b.). İstanbul: Açılımkitap Yayınları.
- Carrigan, T., Connell, B., & Lee, J. (1985). Toward a New Sociology of Masculinity. *Theory and Society*, 14(5), 551-604.
- Carver, T. (2007). 'Trans' Trouble: Trans-Sexuality and The End of Gender. In J. Browne (Ed.), *The Future of Gender* (p. 116-135). New York: Cambridge University Press.
- Casanova, J. (2014). *Modern Dünyada Kamusal Dinler*. (M. M. Şahin, Çev.) Sakarya: Sakarya Üniversitesi Kültür Yayınları.
- Cengiz, K. ve Küçükural, Ö. (2018). Sabitleyici Bir Tartışma (argümantasyon) Pratiği Olarak Erkeklik. *Toplum ve Bilim*(145), 32-54.
- Connell, R. W. (2017). *Toplumsal Cinsiyet ve İktidar: Toplum, Kişi ve Cinsel Politika* (3 b.). (C. Soydemir, Çev.) İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Connell, R. W. (2019). *Erkeklikler*. (N. Konukcu, Çev.) Ankara: Phoenix Yayınları.
- Cündioğlu, D. (2010). *Hakikat ve Hurafe* (5 b.). İstanbul: Kapı Yayınları.
- Çağlar, A. (2000). «Tire»li Kimlikler: Teori ve Yönteme İlişkin Bazı Arayışlar. *Toplum ve Bilim*(84), 129-149.
- Çaha, Ö. (2017). *Sivil Kadın: Türkiye'de Kadın ve Sivil Toplum* (4 b.). Ankara: Savaş Yayınları.
- Çakır, S. (2016). *Osmanlı Kadın Hareketi* (5 b.). İstanbul: Metis Yayınları.
- Çakır, S. (2019). *Erkek Kulübünde Siyaset*. İstanbul: Sel Yayınları.
- Çakırlar, C. ve Delice, S. (Ed.). (2012). *Yerel ile Küresel Arasında: Türkiye'de Cinsellik. Kültür ve Toplumsallık*. İstanbul: Metis Yayınları.
- Çelik, G. (2016). "Erkekler (de) Ağlar!": Toplumsal Cinsiyet Rollerini Bağlamında Erkeklik İnşası ve Şiddet Döngüsü. *Fe Dergi*, 8(2), 1-12.
- Çerikan, F. U. ve Alanko, M. R. (2016). "Dövme"nin Çeşitli Dillerdeki Etimolojisi ve Kısa Tarihçesi. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 25(1), 166-193.

- Çetin, E. (2013). *Gündelik Hayat Sosyolojisi*. İstanbul: Rağbet Yayınları.
- Çevik, M. (Ed.). (2020). *Disiplinlerarası Yaklaşımla Aile Kongresi Bildiriler Kitabı*. Ankara: Memur-Sen Konfederasyonu Yayınları.
- Çifci, E. (2020). *Toplumsal Cinsiyet Feminizm ve LGBTIQ+: Eleştirel Bir Yaklaşım*. İstanbul: Kökler Derneği Yayınları.
- Çomoğlu, T. (2012). Kozmetikler. *Marmara Pharmaceutical Journal*(16), 1-8.
- Darende, Ö. F. (2019). Sekülerleşme Teorisine Metaforik Yaklaşımlar. M. A. Kirman ve V. Ertit (Ed.) içinde, *Sekülerleşme Tartışmaları* (s. 49-70). Ankara: Kadim Yayınları.
- Darıcıoğlu, L. S. (Ed.). (2016). *Queer Temaşa*. İstanbul: Sel Yayınları.
- Davids, N. (2015). Are Muslim women in need of Islamic feminism? In consideration of a re-imagined Islamic educational discourse, *British Journal of Religious Education*, 37(3), 311-325.
- De Beauvoir, S. (2010). *The Second Sex*. (C. Borde, & S. Malovany-Chevallier, Trans.) New York: Vintage Books. [Türkçesi için bkz. De Beauvoir, S. (2019). *İkinci Cinsiyet I-II*. (G. Savran, Çev.) İstanbul: Koç-Kam Yayınları].
- Dellaloğlu, B. F. (2019). “Laik” ve “Seküler”in Politik Teolojisi. M. A. Kirman ve V. Ertit (Ed.) içinde, *Sekülerleşme Tartışmaları* (s. 31-47). Ankara: Kadim Yayınları.
- Dellaloğlu, B. F. (2020a). *Modernleşmenin Zihniyet Dünyası: Bir Tanpınar Fetişizmi* (6 b.). Ankara: Kadim Yayınları.
- Dellaloğlu, B. F. (2020b). *Poetik ve Politik: Bir Kültürel Çalışmalar Ansiklopedisi*. İstanbul: Timaş Yayınları.
- Demez, G. (2005). *Kabadayıdan Sanal Delikanlıya Değişen Erkek İmgesi*. İstanbul: Babil Yayınları.
- Demez, G., Timurturkan, M. ve Ertan, C. (Ed.). (2020). *Bedenin Sosyolojisi: Gündelik Hayatın Cisimleşme Deneyimleri, Tıbbileştirme ve Dijital Gözetim*. İstanbul: Bağlam Yayınları.
- Demir, Z. (2014). *Modern ve Postmodern Feminizm*. Bursa: Sentez Yayınları.
- Demirbaş, H. ve Bulut, G. (2018). Dövme Piercing Gibi Beden Uygulamalarının Gerisindeki Güdülenme. *Kesit Akademi Dergisi*, 4(17), 38-49.
- Demirbilek, S. (2007). Cinsiyet Ayrımcılığının Sosyolojik Açından İncelenmesi. *Finans Politik & Ekonomik Yorumlar*, 44(511), 12-27.
- Deniz, A. Ç. (2019). Mucizenin İkonografisi: Miraç ve Miraçnameler. *Alevilik-Bektaşılık Araştırmaları Dergisi*(19), 224-283.
- Deniz, A. Ç. ve Anık, E. V. (2016). Muhafazakâr Eşcinseller: Ak Lgbti. A. Ç. Deniz (Ed.) içinde, *Öteki Muhafazakârlık* (s. 305-350). Ankara: Phoenix Yayınları.
- Deogers, A. (2012). Dinin Tanımlanması: Bir Sosyal Bilim Yaklaşımı. P. B. Clarke (Ed.) içinde, *Din Sosyolojisi: Kuram ve Yöntem* (A. Onay, Çev., s. 415-438). Ankara: İmge Yayınları.
- Din İşleri Yüksek Kurulu. (2018). *Fetvalar* (4 b.). Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları.

• Kaynaklar

- Direk, Z. (2018). *Cinsel Farkın İnşası: Felsefi Bir Problem Olarak Cinsiyet*. İstanbul: Metis Yayınları.
- Direk, Z. (Ed.). (2019). *Cinsiyetli Olmak: Sosyal Bilimlere Feminist Bakışlar* (7 b.). İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Dökmen, Z. Y. (2014). *Toplumsal Cinsiyet: Sosyal Psikolojik Açıklamalar* (5 b.). İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Durakbaşı, A. (1988). Cumhuriyet Döneminde Kemalist Kadın Kimliğinin Oluşumu. *Tarih ve Toplum*, 9(51), 39-43.
- Durakbaşı, A. (2014). *Halide Edib: Türk Modernleşmesi ve Feminizm* (6 b.). İstanbul: İletişim Yayınları.
- Durkheim, E. (2005). *Dini Hayatın İlk Biçimleri*. (F. Aydın, Çev.) İstanbul: Ataç Yayınları.
- Durkheim, E. (2013). *İntihar*. (Z. İlkelen, Çev.) İstanbul: Pozitif Yayınları.
- Durudoğan, H. (2011). Judith Butler ve Queer Etiği. *Cogito*(65-66), 87-98.
- Durur, E. K. ve Şimşek, D. C. (2017). Modern Tesettürlü Kadının Dönüşümü: Âlâ Dergisi Örneği. *Tarih Okulu Dergisi*, 10(31), 377-397.
- Düzkan, A. (2011). İkinci Dalga Feminizm. E. Özdemir ve S. Bayraktar (Ed.) içinde, *İstanbul Amargi Feminizm Tartışmaları* (s. 175-192). İstanbul: Amargi Yayınları.
- Elçik, G. (2016). Beden, İki Nokta Üst Üste. F. Saygılıgil (Ed.) içinde, *Toplumsal Cinsiyet Tartışmaları* (s. 185-210). Ankara: Dipnot Yayınları.
- En-Nevevi, M. (2013). *Riyâzü's-Sâlihîn: Metin ve Çeviri I-II-III*. (M. E. Özafşar ve B. Erul, Çev.) Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları.
- Eralp, F. (2020). TERF Tartışmasının Arka Planı: Konu Nasıl Soyunma Odası Oldu? <<https://catlakzemin.com/>>, [Erişim tarihi: 21.06.2020]
- Erdem, T. (2012). Hizadan Çıkmaya, Yoldan Sapmaya ve Çıkmıncı Olmaya Dair: Kimlik Değil, Cinsellik! Tektip Cinsellik Değil, Cinsel Çeşitlilik! C. Çakırlar ve S. Delice (Ed.) içinde, *Cinsellik Muamması: Türkiye'de Queer Kültür ve Muhalefet* (s. 37-71). İstanbul: Metis Yayınları.
- Erdoğan, İ. (2014). Erkek Dergilerini Okumak: Dergilerin İçeriği, İdeolojisi ve Okurları Üzerine Bir Değerlendirme. *folklor/edebiyat*, 20(80), 9-32.
- Erickson, R. J., & Cottingham, M. D. (2014). Families and Emotions. In, J. E. Stets and J. H. Turner (Eds.), *Handbook of the Sociology of Emotions* (p. 359-383). Vol II, New York, London: Springer Publishing.
- Erkilet, A. (2012). Mahremiyetin Dönüşümü: Değer, Taklit ve Gösteriş Tüketimi Bağlamında "İslami" Moda Dergileri. *Birey ve Toplum Dergisi*, 2(4), 27-39.
- Ersöz, A. G. (2016). *Toplumsal Cinsiyet Sosyolojisi*. Ankara: Anı Yayınları.
- Erşen, U. B. (2018). Yeni Bir Dil Yeni Bir Cinsiyet Düzeni. *Sosyoloji Araştırmaları Dergisi*, 21(1), 1-41.
- Ertan, C. (2017). *Dövmeli Bedenler: Bir Beden Sosyolojisi Kitabı*. Ankara: Phoenix Yayınları.

- Ertit, V. (2014). Birbirinin Yerine Kullanılan İki Farklı Kavram: Sekülerleşme ve Laiklik. *Akademik İncelemeler Dergisi*, 9(1), 103-124.
- Ertit, V. (2015). *Endişeli Muhafazakârlar Çağı: Dinden Uzaklaşan Türkiye*. Ankara: Orient Yayınları.
- Ertit, V. (2019). *Sekülerleşme Teorisi*. Ankara: Liberte Yayınları.
- Ertürk, Y. (2015). *Sınır Tanımayan Şiddet: Paradigma, Politika ve Pratikteki Yönleriyle Kadına Şiddet Olgusu*. İstanbul: Metis Yayınları.
- Esgin, A. ve Çeğin, G. (Ed.). (2020). *Gündelik Hayat Sosyolojisi: Temalar, Sorunsallar ve Güzergâhlar* (2 b.). Ankara: Phoenix Yayınları.
- Es-Saadavi, N. (2016). *Sıfır Noktasındaki Kadın* (6 b.). (S. Demiröz, Çev.) İstanbul: Metis Yayınları.
- Et-Tirmizi, E. M. (t.y.). *Şemâil-i Şerif* (2 b.). (M. S. Aydın, Çev.) Ankara: Hilal Yayınları.
- Featherstone, Mike (2007). *Consumer Culture and Postmodernism*(2nd ed.). London: Sage Publications.
- Felski, R. (1995). *The Gender of Modernity*. Massachusetts: Harvard University Press.
- Fine, C. (2010). *Delusions of gender: How our minds, society, and neuro sexism create difference*. New York: WW Norton & Company Publications. [Türkçesi için bkz. Fine, C. (2011). *Toplumsal Cinsiyet Yanılsaması*. (K. Tanrıyar, Çev.) İstanbul: Sel Yayınları].
- Flood, M. (2007). Engagin Men in “Women’s Issues”: Inclusive Approaches to Gender Development. *Critical Half*, 5(1), 9-15.
- Flood, M. (2015). Men and Gender Equality. In M. G. Flood, & R. Howson (Eds.), *Engaging Men in Building Gender Equality* (p. 1-31). Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholars Publishing.
- Foucault, M. (1992). *Hapishanenin Doğuşu*. (M. A. Kılıçbay, Çev.) Ankara: İmge Kitabevi Yayınları.
- Foucault, M. (2007). *Cinselliğin Tarihi* (2 b.). (H. U. Tanrıöver, Çev.) İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Frassanito, P., & Pettorini, B. (2008). Pink and blue: the color of gender. *Children’s Nervous System*, 24(8), 881-882.
- Furseth, I. ve Repstad, P. (2011). *Din Sosyolojisine Giriş: Klasik ve Çağdaş Kuramlar*. (H. Aydınalp ve İ. Çapcıoğlu, Çev.) Ankara: Birleşik Yayınları.
- Gaag, N. V. (2017). *Feminizm & Erkekler*. (G. Diker, Çev.) Diyarbakır: Aram Yayınları.
- Gatens, M. (2018). *İmgesel Bedenler: Etik, Güç ve Bedensellik*. (D. Eren, Çev.) İstanbul: Otonom Yayınları.
- Gelegen, D. G. (2011). Kürtaj: Cinayet Süsü Verilmiş Bir İntihar mı? *Fe Dergi*, 3(1), 65-71.
- Giddens, A. (2008). *Sosyoloji*. (H. Ö. vd., Çev.) İstanbul: Kırmızı Yayınları.
- Giddens, A. (2010). *Mahremiyetin Dönüşümü* (2 b.). (İ. Şahin, Çev.) İstanbul: Ayrıntı Yayınları.

• Kaynaklar

- Gittins, D. (1991). *Aile Sorgulanıyor*. (T. Erdem, Çev.) İstanbul: Pencere Yayınları.
- Glick, P., & Fiske, S. T. (1996). The Ambivalent Sexism Inventory: Differentiating Hostile and Benevolent Sexism. *Journal of Personality and Social Psychology*, 70(3), 491-512.
- Goldberg, H. (2018). *Erkek Olmanın Tehlikeleri*. (S. Budak, Çev.) İstanbul: Totem Yayınları.
- Gökırsel, B., & Secor, A. J. (2010). Between Fashion and Tesettür Marketing and Consuming Women's Islamic Dress. *Journal of Middle East Women's Studies*, 6(3), 118-148.
- Göle, N. (2008). *Melez Desenler: İslam ve Modernlik Üzerine* (3 b.). İstanbul: Metis Yayınları.
- Göle, N. (2011). *Modern Mahrem: Medeniyet ve Örtünme* (11 b.). İstanbul: Metis Yayınları.
- Göle, N. (2012). *Seküler ve Dinsel: Aşınan Sınırlar*. (E. Ünal, Çev.) İstanbul: Metis Yayınları.
- Grosz, E. (2011). Deneysel Arzu: Queer Öznelliğini Yeniden Düşünmek. (E. Ünal, Çev.) *Cogito*(65-66), 7-36.
- Gümüšoğlu, F. (2013). *Ders Kitaplarında Toplumsal Cinsiyet 1928-2013* (3 b.). İstanbul: Kaynak Yayınları.
- Günay, Ü. (2012). *Din Sosyolojisi* (11 b.). İstanbul: İnsan Yayınları.
- Haddorff, D. W. (2000). Religion and The Market: Opposition, Absorption, or Ambiguity? *Review of Social Economy*, 58(4), 483-504.
- Harari, Y. N. (2018). *Hayvanlardan Tanrılara Sapiens: İnsan Türünün Kısa Bir Tarihi* (47 b.). (E. Genç, Çev.) İstanbul: Kolektif Yayınları.
- Harari, Y. N. (2020). *Homo Deus* (22 b.). (P. N. Taneli, Çev.) İstanbul: Kolektif Yayınları.
- Hazır, M. (2012). Postsekülerliğin Gelişi: 21. Yüzyılda Sekülerliğin Sosyolojisini Yapmak. *Akademik İncelemeler Dergisi*, 7(2), 141-154.
- Hekman, S. J. (2016). *Toplumsal Cinsiyet ve Bilgi: Postmodern Bir Feminizmin Öğeleri*. (B. Balkız ve Ü. Tatlıcan, Çev.) İstanbul: Say Yayınları.
- Hines, S. (2019). *Toplumsal Cinsiyet Akışkan mıdır?* (Ö. Ç. Aksoy, Çev.) İstanbul: Hep Kitap Yayınları.
- Hirata, H., Laborie, F., Doaré, H. ve Senotier, D. (2015). *Eleştirel Feminizm Sözlüğü*. (G. A. Savran, Çev.) Ankara: Dipnot Yayınları.
- Holmes, M. (2007). *What is Gender?: Sociological Approaches*. London: Sage Publications.
- Holmes, M. (2009). *Gender and Everyday Life*. London and New York: Routledge Publications.
- Hooks, B. (2014). *Feminizm Herkes İçindir: Tutkulu Politika* (3 b.). (E. Aydın, B. Kurt, Ş. Özgün ve A. Yıldırım, Çev.) İstanbul: Bgst Yayınları.

- Hooks, B. (2018). *Değişme İsteği: Erkekler, Erkeklik ve Sevgi*. (Z. Kutluata, Çev.) İstanbul: Bgst Yayınları.
- Illich, I. (2006). *Tüketim Köleliği* (3 b.). (M. Karaşahan, Çev.) İstanbul: Pınar Yayınları.
- Ipsos. (2019). *Dünyada ve Türkiye’de Kadın-Erkek Eşitliği Konusundaki Tutumlar*. <<https://www.ipsos.com/tr-tr>>, [Erişim tarihi: 13.01.2020]
- Isaps. (2019). *International Survey On Aesthetic/Cosmetic Procedures*. <<https://www.isaps.org/>>, [Date accessed: 18.02. 2020]
- İlkkaracan, P. (Ed.). (2015). *Müslüman Toplumlarında Kadın ve Cinsellik* (5 b.). (E. Salman, Çev.) İstanbul: İletişim Yayınları.
- İnceoğlu, Y. ve Kar, A. (2010). *Dişillik, Güzellik ve Şiddet Sarmalında Kadın ve Bedeni*. İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- İnci, S. ve Alpen, İ. (2019). *Feminist Dünyada Erkek Olmak*. İstanbul: Motto Yayınları.
- İndigo. (2017). *Erkekler Ayakkabı Alışverişinde Daha Çılgın*. <<https://indigodergisi.com/>>, [Erişim tarihi: 20.10. 2020]
- Jagose, A. (2017). *Queer Teori: Bir Giriş*. (A. Toprak, Çev.) İstanbul: NotaBene Yayınları.
- Jeffreys, S. (2005). *Beauty And Misogyny: Harmful cultural practices in the west*. East Sussex: Routledge Publications.
- Kamacı, F. Z. (2014). *Hız Peygamber Devrinde Kadınların Süslenmesi*. İstanbul: İnkılâb Yayınları.
- Kandiyoti, D. (2013). *Cariyeler, Bacılar, Yurttaşlar: Kimlikler ve Toplumsal Dönüşümler* (4 b.). (A. Bora, F. Sayılan, Ş. Tekeli, H. Tapınç ve F. Özbay, Çev.) İstanbul: Metis Yayınları.
- Kara, Z. (2012). Günahkâr Bedenlerden Referans Bedenlere: İslam’da Beden Algısı Üzerine Sosyolojik Bir Değerlendirme. *Dinbilimleri Akademik Araştırma Dergisi*, 12(1), 7-41.
- Karaca, N. B. (2021). *Başörtüsünü Bırakmak: Sekülerleşme mi Din Yorgunluğu mu?* <<https://www.haberturk.com/>>, [Erişim tarihi: 30.07.2021].
- Karataş, M. (2012). *Peygamberimizin Beden Dili*. İstanbul: Timaş Yayınları.
- Kardeşoğlu, S. (2004). *Metroseksüel Erkekler: Bakımlı Erkeklerin Kitabı*. İstanbul: Alfa Yayınları.
- Kaufman, M. (1994). Men, Feminism, and Men’s Contradictory Experiences of Power. In H. Brod, & M. Kaufman (Eds.), *Theorizing Masculinities* (p. 142-163). London: Sage Publications.
- Kaufman, M. (2003). *Addressing and Involving Men and Boys To Promote Gender Equality and End Gender Discrimination and Violence*. <<http://www.michaelkaufman.com/wp-content/uploads/2009/01/kaufman-the-aim-framework.pdf>> [Date access: 23.07.2018]
- Kaylı, D. Ş. (2017). Kadın Bedeninin Annelikle İmtihani: Toplumsal Cinsiyet Bakış Açısının Annelik Kurgularıyla İlişkisi. D. Altun ve H. Toker (Ed.) içinde, *Toplumsal Cinsiyet: Farklı Disiplinlerden Yaklaşımlar* (s. 61-78). Ankara: Nika Yayınları.

• Kaynaklar

- Keig. (2019). *Kriz, Kadınlar ve Kadın Emeği Forumu Raporu*. İstanbul: Keig Yayınları.
- Keleş, A. (2001). Kadınlar İle Tokalaşmanın Haramlığını Bildiren Hadislere Semantik Bir Analiz. *İslâmî Araştırmalar Dergisi*, 14(3-4), 517-528.
- Keller, E. F. (2007). *Toplumsal Cinsiyet ve Bilim Üzerine Düşünceler*. (F. B. Aydar, Çev.) İstanbul: Metis Yayınları.
- Kılınç, B. (2019). Aklın Cinsiyeti Var mı? Z. Direk (Ed.) içinde, *Cinsiyetli Olmak: Sosyal Bilimlere Feminist Bakışlar* (s. 35-50). İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Kirman, M. A. (2005). *Din ve Sekülerleşme*. Adana: Karahan Yayınları.
- Kirman, M. A. (2008a). Sekülerleşme Perspektifinden İnsan-Din İlişkinin Dünü Bugünü ve Geleceği. *Sekülerleşme ve Dini Canlanma Sempozyumu, 22-23 Ekim 2008* (s. 292-301). Ankara: Dinler Tarihi Araştırmaları-VI.
- Kirman, M. A. (2008b). Sekülerleşme Perspektifinden Dinî ve Seküler Fundamentalizmler. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 1(2), 274-291.
- Kirman, M. A. (2010). *Yeni Dini Hareketler Sosyolojisi*. Ankara: Birleşik Yayınları.
- Kirman, M. A. (2015). The Dialectics of the Sacred and The Secular. *European International Journal of Science and Humanities*, 1(5), 1-23.
- Kirman, M. A. (2016). *Din Sosyolojisi Sözlüğü*. Adana: Karahan Yayınları.
- Kirman, M. A. (2018). Environmentalism: A new Secular Religion? *Journal of Analytic Divinity*, 2(2), 18-35.
- Kirman, M. A. (2019). Hakikat Tekelciliği ve Dinî Partikularizm. *Ç.Ü. İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 19(2), 330-346.
- Kirman, M. A. ve Özbolat, A. (2017). İslam, Kutsal ve Seküler. *Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 17(2), 19-41.
- Kirman, M. A. ve Tunç, H. (2015). Toplumsal Cinsiyet Bağlamında Din ve Kadın: Eşitlikçi ve Adaletçi Bakışlar. G. Ağrıdağ (Ed.) içinde, *Türkiye’de ve Dünyada Kadın Araştırmaları* (s. 296-303). Adana: Ç.Ü. KADAUM Yayınları.
- Konda. (2019). *Türkiye’de Toplumsal Cinsiyet Raporu: Hayat Tarzları 2018 Araştırması*. İstanbul: Konda Araştırma ve Danışmanlık Yayınları.
- Konda. (2020). *İstanbul Sözleşmesi*. İstanbul: Konda Araştırma ve Danışmanlık Yayınları.
- Kozinets, R. V. (2015). *Netnography: Redefined* (2nd ed.). London: Sage Publications
- Köse, E. (2013). Cinsiyet/Toplumsal Cinsiyet İkiciliği Üzerine Eleştirel Yaklaşımlar ya da Doğa “Doğal” mıdır? *Doğu Batı*, 16(64), 37-52.
- Köysüren, A. Ç. (2013). *Kültürel ve Dini Algıda Toplumsal Cinsiyet*. Bursa: Sentez Yayınları.
- Ksgm. (2014). *Türkiye’de Kadın İşgücü Profili ve İstatistiklerinin Analizi*. Ankara: Duygu Matbaacılık.
- Kutsal Kitap (Tevrat, Zebur, İncil)*. (2016). İstanbul: Yeni Yaşam Yayınları.
- Küçükömer, İ. (2007). *Batılılaşma ve Düzenin Yabancılaşması* (5 b.). İstanbul: Bağlam Yayınları.

- Lefebvre, H. (2016). *Modern Dünyada Gündelik Hayat* (4 b.). (I. Gürbüz, Çev.) İstanbul: Metis Yayınları.
- Marcos, S. (Ed.). (2006). *Bedenler, Dinler ve Toplumsal Cinsiyet*. (S. Özbudun, B. Şafak ve İ. Çayla, Çev.) Ankara: Ütopya Yayınları.
- Mardin, Ş. (2014). *Din ve İdeoloji* (22 b.). İstanbul: İletişim Yayınları.
- MarketingTürkiye. (2018). *Rakamlarla 2017 Türkiye Alışveriş İstatistikleri*. <<https://www.marketingturkiye.com.tr/>>, [Erişim tarihi: 24.02.2020]
- Marshall, G. (1999). *Sosyoloji Sözlüğü*. (O. Akınbay ve D. Kömürcü, Çev.) Ankara: Bilim ve Sanat Yayınları.
- Martı, H. (2016). Hz. Peygamberin Hadislerinde Bir Değer Simgesi Olarak Beden ve Mahremiyeti. K. Canatan (Ed.) içinde, *Beden Sosyolojisi* (s. 233-246). İstanbul: Açılımkitap Yayınları.
- Marty, M. E. (2014). Dinî-Seküler Dünyamız. (M. A. Kirman, Çev.), *Şırnak Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 5(10), 131-138.
- Meriç, C. (2009). *Kırk Ambar 2* (2 b.). İstanbul: İletişim Yayınları.
- Mernissi, F. (2015). Bekâret ve Ataerki. P. İlkaracan (Ed.) içinde, *Müslüman Toplumlarında Kadın ve Cinsellik* (E. Salman, Çev., s. 99-113). İstanbul: İletişim Yayınları.
- Mernissi, F. (2015). İslam'da Aktif Kadın Cinselliği Anlayışı. P. İlkaracan (Ed.) içinde, *Müslüman Toplumlarında Kadın ve Cinsellik* (E. Salman, Çev., s. 33-53). İstanbul: İletişim Yayınları.
- Meşe, İ. (2016). Tüketim, Din ve Kadın Bağlamında İslami Moda Dergileri. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 17(1), 95-110.
- Metropoll. (2020). *Türkiye'nin Nabızı*. İstanbul: Metropoll Araştırma Şirketi Yayınları.
- Mir-Hosseini, Z. (2019). The Challenges of Islamic Feminism, *Gender and Research*, 20(2), 108-122.
- Naskali, E. G. (Ed.). (2004). *Saç Kitabı*. İstanbul: Kitabevi Yayınları.
- Nazlı, A. (2015). Kadın Bedeni ve İzdüşümleri: Sosyolojik Bir Bakış. F. Z. Fidan ve D. Alptekin (Ed.) içinde, *Kadın Bedeni ve İstismarı* (s. 33-55). İstanbul: Opsiyon Yayınları.
- Neuman, W. L. (2014). *Social Research Methods - Qualitative and Quantitative Approaches* (7th ed.). Pearson Education.
- O'Neil, M. L. ve Çakıroğlu, A. (2020). *Türkiye'de Toplumsal Cinsiyet Algısı Araştırması 2020*. İstanbul: Kadir Has Üniversitesi Toplumsal Cinsiyet ve Kadın Çalışmaları Araştırma Merkezi Yayınları.
- O'Neil, M. L., Aldanmaz, B., Quiles, M. Q. ve Kılınç, F. R. (2016). *Yasal Ancak Ulaşılabilir Değil: Türkiye'deki Devlet Hastanelerinde Kürtaj Hizmetleri*. İstanbul: Kadir Has Üniversitesi Toplumsal Cinsiyet ve Kadın Çalışmaları Araştırma Merkezi Yayınları.
- O'Neil, M. L., Aldanmaz, B., Quirant Quiles, R. M., Rose, N., Altuntaş, D. ve Tekmen, H. (2019). *Türkiye'de Yükseköğretimdeki Cinsiyet Eşit(siz)liği*. İstanbul: Kadir Has Üniversitesi Toplumsal Cinsiyet ve Kadın Çalışmaları Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları.

• Kaynaklar

- Okumuş, E. (2009). Bedene Müdahalenin Sosyolojisi. *Şarkiyat İlmî Araştırmalar Dergisi*(2), 1-15.
- Okutan, B. B. (2013). *Popüler Kültür Din ve Kadın*. İstanbul: Düşün Yayınları.
- Okutan, B. B. (2016). Akışkan Modern Zamanlarda Kadın ve Din: Yaşama Üslûbundan Hayat Tarzına Habitusun Değişimi. *Dini Araştırmalar Dergisi*, 19(49), 229-253.
- Okutan, B. B. (2017). *Erillik ve Din: İslamcı Habitus Sorgulanıyor*. İstanbul: Rağbet Yayınları.
- Orhon, G. (2014). Alan Araştırması Deneyimini Tartışmaya Açmak: İçeriden ya da Dışarıdan Olmak, Çoğul Kimlikler ve Toplumsal Cinsiyet. *Fe Dergi*, 6(1), 54-67.
- Otto, R. (2014). *Kutsalâ Dair*. (S. Ghaffari, Çev.) İstanbul: Altıkkırkbeş Yayınları.
- Öğüt, H. (2013). Kadın Tranvestizminin ve Trans Erkekliğin Tarihine Bir Bakış. B. Şeker (Ed.) içinde, *Başkaldıran Bedenler: Türkiye’de Transgender, Aktivizm ve Altkültürel Pratikler* (s. 21-54). İstanbul: Metis Yayınları.
- Öz, Y. (2011). Queer Teorinin Penceresinden. (21 Ocak 2011), <<https://kaosgl.org/>>, [Erişim tarihi: 25.03.2019].
- Özay, H. (2019). İslâm Hukukunda Transseksüel veya Travesti Olmanın Hükümü. *ilahi-yat tetkikleri dergisi*(51), 207-234.
- Özbay, C. (2013). Türkiye’de Hegemonik Erkekliği Aramak. *Doğu Batı*(63), 185-204.
- Özbolat, A. (2015). *Kapitalizme Eklemlenme: Dindar Orta Sınıfta Tüketim Kültürü*. Adana: Karahan Yayınları.
- Özbolat, A. (2017). “Organlarımla Dirilmek İstiyorum.”- Organ Bağışının Dini-Toplumsal Arkaplanı. *Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 17(1), 61-87.
- Özbudun, S. (2015). Dinler, İslam ve Kadın Bedeni. F. Z. Fidan ve D. Alptekin (Ed.) içinde, *Kadın Bedeni ve İstismarı* (s. 75-92). İstanbul: Opsiyon Yayınları.
- Özçelik, H. ve Bebekli, Ö. (2015). Kozmetik Sektörüne Genel Bakış. *Anamas Dergisi*, 3(4), 3-12.
- Özkazanç, A. (2018). *Feminizm ve Queer Kuram* (2 b.). Ankara: Dipnot Yayınları.
- Özkürallı, İ. (2016). Queer Teori. F. Saygılıgil (Ed.) içinde, *Toplumsal Cinsiyet Tartışmaları* (s. 211-227). Ankara: Dipnot Yayınları.
- Özmete, E. ve Yanardağ, M. Z. (2016). Erkeklerin Bakış Açısıyla Toplumsal Cinsiyet Rollerini: Kadın ve Erkek Olmanın Değeri. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 20(1), 91-107.
- Öztürk, M. (2016a). *Nüzul Sırasına Göre Kur’an-ı Kerim Meali: Anlam ve Yorum Merkezli Çeviri*. Ankara: Ankara Okulu Yayınları.
- Öztürk, M. (2016b). *Cahiliyeden İslamiyete Kadın* (5 b.). Ankara: Ankara Okulu Yayınları.
- Öztürk, N. (2014). Konya Kırsalındaki Kadın Dövmelerinde Ana Tanrıçanın İzleri. *Muhafazakâr Düşünce Dergisi*, 11(41-42), 257-275.
- Partog, E. (2012). Queer Teorisi Bağlamında Türkiye LGBTİ Mücadelesinin Siyasi Çizgisi. C. Çakırlar ve S. Delice (Ed.) içinde, *Cinsellik Muamması: Türkiye’de Queer Kültür ve Muhalefet* (s. 162-184). İstanbul: Metis Yayınları.

- Pearce, D. (1978). The Feminization of Poverty: Women, Work and Welfare. *The Urban & Social Change Review*, 11(1), 28-36.
- Phillips, A. (1995). *Demokrasinin Cinsiyeti*. (A. Türker, Çev.) İstanbul: Metis Yayınları.
- Pilcher, J., & Whelehan, I. (2004). *50 Key Concepts in Gender Studies*. London: Sage Publications.
- Punch, K. F. (2016). *Sosyal Araştırmalara Giriş: Nicel ve Nitel Yaklaşımlar* (4 b.). (D. Bayrak, H. B. Arslan ve Z. Akyüz, Çev.) Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Ramazanoğlu, C. (1998). *Feminizm ve Ezilmenin Çelişkileri*. (M. Bayatlı, Çev.) İstanbul: Pencere Yayınları.
- Reilly, N. (2011). Rethinking the Interplay of Feminism and Secularism in a Neo-Secular Age, *Feminist Review*, 97(1), 5-31.
- Reilly, N. (2017). Secularism Feminism and the Public Sphere, In J. Shook & P. Zuckerman (Eds.), *The Oxford Handbook of Secularism* (p. 417-434). Oxford University Press.
- Reiter, R. R. (Ed.) (2016). *Kadın Antropolojisi*(2b.). (B. Abiral, Çev.), Ankara: Dipnot Yayınları.
- Ritzer, G. ve Stepnisky, J. (2014). *Sosyoloji Kuramları*. (H. Hülür, Çev.) Ankara: Deki Yayınları.
- Rosin, H. (2010). The End of Men. *The Atlantic*, 306(1), 56-72.
- Rowson, E. K. (2015). İlk Dönem Medine'de Efeminelere. (A. H. Turabi ve E. Özden, Çev.), *Uluslararası Müzikoloji Dergisi*, 3(1), 1-31.
- Sabancı, T. (2018). Fenomenolojik Bir Çalışma: Erkeklik ve Kimlik Çatışması, Türkiye'de Müslüman Erkeğin Değişimi Üzerine Bir Değerlendirme. *International Journal of Social Sciences*, 2(2), 50-63.
- Sağduyu, G. B. (2017). Osmanlı'da Erkek Giyiminin Modernleşme Süreci. *Yedi: Sanat, Tasarım ve Bilim Dergisi*(17), 39-49.
- Sakalli-Uğurlu, N. (2003). Cinsiyetçilik: Kadınlara ve Erkeklerle İlişkin Tutumlar ve Çelişik Duygulu Cinsiyetçilik Kuramı. *Türk Psikoloji Yazıları*, 6(11-12), 1-20.
- Salzman, M., Matathia, I. ve O'Reilly, A. (2006). *Erkeklerin Geleceği*. (Ö. Gezerler, Çev.) İstanbul: MediaCat Yayınları.
- Sancar, S. (2009). *Erkeklik: İmkansız İktidar Ailede, Piyasada ve Sokakta Erkekler*. İstanbul: Metis Yayınları.
- Sancar, S. (2014). *Türk Modernleşmesinin Cinsiyeti: Erkekler Devlet, Kadınlar Aile Kurar* (3 b.). İstanbul: İletişim Yayınları.
- Sancar, S. (2020). *Din Hizmetlerine Erişmede Toplumsal Cinsiyet Eşitliği: Haritalama ve İzleme Çalışması: 2018-2020 Güncellemesi*. Ankara: CEİD Yayınları.
- Savran, G. A. (2013). *Beden Emek Tarihi: Diyalektik Bir Feminizm İçin* (3 b.). İstanbul: Kanat Yayınları.
- Sayer, H. (2011). *Toplumsal Cinsiyet Eşitliğine Erkeklerin Katılımı*. Ankara: T.C. Başbakanlık Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, Yayınlanmamış Uzmanlık Tezi.

• Kaynaklar

- Saygılıgil, F. ve Berber, N. (Ed.). (2020). *Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce: Feminizm*. İstanbul: İletişim Yayınları.
- Schick, İ. C. (2017). *Bedeni, Toplumu Kâinatı Yazmak: İslâm, Cinsiyet ve Kültür Üzerine* (3 b.). (P. Tünaydın, Çev.) İstanbul: İletişim Yayınları.
- Scott, J. W. (2007). *Toplumsal Cinsiyet: Faydalı Bir Tarihsel Analiz Kategorisi*. İstanbul: Agora Yayınları.
- Sehlikoglu, S. (2019). Islamic Men in Suits and the Invisible Becoming in Turkey. In Sertaş Sehlikoglu & Frank G. Kariotis (Eds.) *The Everyday Makings of Heteronormativity: Cross-Cultural Explorations of Sex, Gender, and Sexuality*(p. 103-119). New York and London: Lexington Books.
- Selek, P. (2018). *Sürüne Sürüne Erkek Olmak* (8 b.). İstanbul: İletişim Yayınları.
- Sennett, R. (2008). *Ten ve Taş: Batı Uygarlığında Beden ve Şehir* (3 b.). (T. Birkan, Çev.) İstanbul: Metis Yayınları.
- Somay, B. (2012). “Bozuk” Aile. C. Çakırlar ve S. Delice (Ed.) içinde, *Cinsellik Muamması: Türkiye’de Queer Kültür ve Muhalefet* (s. 110-127). İstanbul: Metis Yayınları.
- Şah, U. (2015). Cinsiyetsizliği Konuşmak. *Eleştirel Psikoloji Bülteni*(6), 134-144.
- Şahin, A. B. (2015). *Kozmetik Ürünlerin Fıkhi Açısından Tahlili*. İstanbul: Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Şahin, E. (2013). *Batı’da ve Türkiye’de Kadın Hareketleri ve Feminizm*. Ankara: Ürün Yayınları.
- Şeker, M., Akduran, Ö., Saldanlı, A. ve Bektaş, H. (2020). *İlçe Düzeyinde Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Endeksi- Türkiye 81 İl, 234 İlçe*. Yanındayız Derneği Yayınları.
- Şener, G., Çavuşoğlu, Ç. ve Irklı, H. İ. (2016). Medya ve Toplumsal Cinsiyet. F. Saygılıgil (Ed.) içinde, *Toplumsal Cinsiyet Tartışmaları* (s. 163-183). Ankara: Dipnot Yayınları.
- Şişman, N. (2016). “Emanet”ten “Mülk’e Kadın Beden Siyaset (4 b.). İstanbul: İz Yayınları.
- Taburoğlu, Ö. (2013). Queer Kuramı: Yapılaşmamış Kimlikler, Keyfi Cinsiyetler. *Doğu Batı*, 16(64), 9-19.
- Taburoğlu, Ö. (2019). *Dünyevi ve Kutsal: Modernlerin Maneviyat Arayışları* (2 b.). İstanbul: Metis Yayınları.
- Talimciler, A. (2017). Futbol Taraftarlığındaki Erkeklik İmgesi: Bucaspor-Göztepe ve Karşıyaka taraftarları Üzerine Bir İnceleme. *Journal of Social Sciences and Humanities*, 1(1), 27-57.
- Tegmark, M. (2019). *Yaşam 3.0: Yapay Zekâ Çağında İnsan Olmak*. (E. C. Göksoy, Çev.) İstanbul: Pegasus Yayınları.
- Tekeli, Ş. (Ed.). (2015). *1980’ler Türkiye’sinde Kadın Bakış Açısından Kadınlar* (6 b.). İstanbul: İletişim Yayınları.
- Tekin, M. (2015). Kutsal ve Sekülerin Egemenlik Savaşında Beden. S. Avcı ve N. Kayar (Ed.) içinde, *Bedenin Anlamı ve Sınırları* (s. 103-116). Ankara: Nobel Yayınları.

- Tohidi, N. (2003). Islamic Feminism: Perils and Promises. In, *Middle Eastern Women on the Move: Openings for and the Constraints on Women's Political Participation in the Middle East* (p. 135-147). Washington, D.C.: Woodrow Wilson International Center for Scholars.
- Toker, İ. (2009). Eşitlik ve Adalet Kavramları Çerçevesinde Müslüman Kadınlarda Toplumsal Cinsiyet Örüntüleri. *Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(1), 142-165.
- Tong, R. (2009). *Feminist Thought: A More Comprehensive Introduction* (3th ed.). Colorado: Westview Press.
- Topçu, E. ve Meriç, N. (2018). Erkeğin Dindarlığı Elden Gidiyor. (F. Ersoy, Röportaj Yapan: 11 Mart 2018), *Star Gazetesi: Pazar Eki*, [Erişim tarihi: 28.02.2020].
- Toprak, Z. (2016). *Türkiye'de Kadın Özgürlüğü ve Feminizm (1908-1935)* (2 b.). İstanbul: Tarih Vakfı Yayınları.
- Tuksal, H. Ş. (2012). *Kadın Karşıtı Söylemin İslam Geleneğindeki İzdüşümleri*. Ankara: Otto Yayınları.
- Tuksal, H. Ş. (2004). İslamcı Erkekliğin İnşası-Geleneksel Rollerin İhyası. *Toplum ve Bilim*(101), 81-88.
- Tunç, H. (2013). *Toplumsal Değişim Sürecinde Din ve Toplumsal Cinsiyet: Lise Gençliği Üzerine Sosyolojik Bir Araştırma*. Kahramanmaraş: Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Tunç, H. (2014). Toplumsal Cinsiyet Farklılaşması Üzerine Sosyolojik Bir Araştırma: Erkeklerin Küpe Takması Örneği. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7(33), 608-625.
- Tunç, H. (2018). İslamcı Feminizm: Kavramsal Bir Tartışma. *Antakiyat*, 1(2), 235-247.
- Tunç, H. (2021). Türkiye'de Kadın ve Din Çalışmaları Üzerine Bir Araştırma. *Antakiyat*, 4(1), 175-190.
- Turner, B. S. (2008). *The Body & Society: Explorations in Social Theory*(3th ed.). Los Angeles, London, New Delhi, Singapore: Sage Publications.
- Tüik. (2018a). *İstatistik Bölge Birimleri Sınıflaması ve Cinsiyete Göre İntiharlar: 2013-2018*. <<https://www.tuik.gov.tr/>>, [Erişim tarihi: 21.11.2020].
- Tüik. (2018b). *Toplumsal Yapı ve Cinsiyet İstatistikleri*. <<https://www.tuik.gov.tr/>>, [Erişim tarihi: 20.08.2019].
- Tüik. (2019). *Hanehalkı Bilişim Teknolojileri (BT) Kullanım Araştırması, 2019*. <<https://www.tuik.gov.tr/>>, [Erişim tarihi: 21.02.2021].
- Undp. (2020). *Human Development Data (1990-2019)*. <<https://www.undp.org/>>, [Date access: 29.01.2021].
- Unwomen, & Ipu. (2020). *Women in Politics: 2020*. <<https://www.unwomen.org/>>, [Date access: 13.03.2020].
- Uslu, A. (2014). Queer Bir Girişe Doğru. *Kaos Q+(1)*, 4-8.

• Kaynaklar

- Varlık, Y. (2020). Trans Aktivizm ve Neoliberal Temellük: Eralp'e Cevap. <<https://dakti-1984.com/>>, [Erişim tarihi: 03.07.2020]
- Walker, A., Walker, K. ve Carruthers, S. (2019). *Süper İnsan: Teknoloji İnsanlığı Yeniden Tanımlıyor*. (S. Evren, Çev.) İstanbul: Siyah Kitap Yayınları.
- West, C., & Zimmerman, D. H. (1987). Doing gender. *Gender & society*, 1(2), 125-151.
- Wharton, A. S. (2005). *The Sociology Of Gender: An Introduction to Theory and Research*. Oxford: Blackwell Publishing.
- Wollstonecraft, M. (2017). *Kadın Haklarının Gerekçelenirilmesi* (4 b.). (D. Hakyemez, Çev.) İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- Woodhead, L. (2017). Toplumsal Cinsiyet ve Sekülerleşme Teorisi. (H. Tunç, Çev.) *Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 17(1), 501-509.
- Woolf, V. (2015). *Kendine Ait Bir Oda* (16 b.). (S. Öncü, Çev.) İstanbul: İletişim Yayınları.
- Woolf, V. (2016). *Mrs. Dalloway* (21 b.). (T. Uyar, Çev.) İstanbul: İletişim Yayınları.
- WorldEconomicForum. (2020). *Global Gender Gap Report 2020*. Geneva: World Economic Forum Publications.
- Yalçın, İ. (2017). *İslam Hukuku Açısından Yaratılışı Değiştirme Fıtratı Bozma*. Ankara: Fecr Yayınları.
- Yapıcı, A. (2013). *Ruh Sağlığı ve Din: Psiko-Sosyal Uyum ve Dindarlık* (2 b.). Adana: Karahan Yayınları.
- Yapıcı, A. (2016). Cinsiyete Göre Farklılaşan Dindarlıklar ve Kadınlarda Dinsel Yaşamın Farklı Görüntüleri. *Dini Araştırmalar Dergisi*, 19(49), 131-161.
- Yardımcı, S. ve Güçlü, Ö. (2016). *Queer Tahayyül* (2 b.). İstanbul: Sel Yayınları.
- Yavuz, Ş. (2017). Erkek Yaşam Tarzı Bize Ne Söylüyor? *Karadeniz Teknik Üniversitesi İletişim Araştırmaları Dergisi*, 4(14), 92-103.
- Yenen, İ. (2015). Sosyal Kuram ve Din Bağlamında İslam'a Göre İnsanın Temel Özellikleri. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 8(37), 650-658.
- Yılmaz, S. (2020). *Giyisiler Ne Anlatır?* İstanbul: Mundi Kitap Yayınları.
- Yücebaş, S. (2012). Türkiye'de Muhafazakarlığın Gündelik Yaşam Estetiği. *İnsanbilim Dergisi*, 1(2), 62-80.
- Zhou, L., Dai, L., & Zhang, D. (2007). Online Shopping Acceptance Model-A Critical Survey Of Consumer Factors İn Online Shopping. *Journal of Electronic Commerce Research*, 8(1), 41-62.
- Zihnioglu, Y. (2016). *Kadınsız İnkılap: Nezihe Muhiddin, Kadınlar Halk Fırkası, Kadın Birliği* (3 b.). İstanbul: Metis Yayınları.